

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/81/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319200264
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8319200264.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: M. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, XXX XX N., zastúpenej Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, AK Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 600 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 04. 04. 2019, č. k. 7Csp/6/2019-43, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrďuje rozsudok

II. Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto, cit.:

„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 600,- eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému priznáva náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 2 písm. a), § 4 ods. 2, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z. z. ochrane spotrebiteľa, § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1 a 5, § 53a a § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že v danej právnej veci mal jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 5Csr/1/2017, žalobkyňa si úspešne uplatnila svoje právo ako spotrebiteľ. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že sa jedná o spotrebiteľský právny vzťah, vo vzťahu k žalobkyňi bolo na základe neplatnej rozhodcovskej doložky vedené rozhodcovské konanie, bol vydaný rozhodcovský rozsudok a v civilnom sporovom konaní sa žalobkyňa úspešne domohla zrušenia tohto rozhodcovského rozsudku. Je to názoru, že žalobkyňi jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života. Samotná žalobkyňa musela na dosiahnutie stavu relatívnej právnej istoty iniciovať súdne konania na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúci priznanie finančného zadosťučinenia. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne

dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobkyne, považoval súd prvej inštancie právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný. Vzhľadom na porušenie práva spotrebiteľa v danom prípade vo forme rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, následného vedenia rozhodcovského konania a vydania rozhodcovského rozsudku, ktorého zrušenia sa žalobkyňa úspešne dovolala v civilnom konaní, je priznaná výška finančného zadosťučinenia 600 primeraná vo vzťahu k porušenému právu a skutkovým okolnostiam prípadu.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol na základe ustanovení § 255 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V danej právnej veci v celom rozsahu žalobe vyhovel a preto v zmysle uvedených zákonných ustanovení priznal žalobkyni právo na plnú náhradu trov konania. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Namietal, že pri rozhodovaní o tom, či sa prizná primerané finančné zadosťučinenie a v akej výške je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť toho ktorého účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Mal za to, že rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bolo určené, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov a určená zmluvná podmienka za neprijateľnú má dostatočný charakter v zmysle individuálnej a generálnej produkcie. Považoval vzhľadom na okolnosti prejednávaneho prípadu priznanú náhradu finančného zadosťučinenia za neprimerane prísnu a založenú na svojoľnom a arbitrárnom výklade. Žalobkyňa neodôvodnila jasne a určito skutkové okolnosti týkajúcej sa záväzkovo-právneho vzťahu medzi ňou a žalovaným. Je toho názoru, že opakované sankcionovanie by bolo vzhľadom na predchádzajúce konanie neprimerane prísne. Žalobkyni žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jeho priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa, a to bez akéhokoľvek dôvodu. Žiadal, aby súd pri posudzovaní žalobkyňou uplatneného práva posudzoval aj to, že žalobkyňa v rámci kontraktáčného procesu konala ľahostajne, keď svojím podpisom vyhlásila, že súhlasí s obsahom zmluvy s obsahom zmluvy. Za spornú považoval aj výšku požadovanej úhrady primeraného finančného zadosťučinenia, keď žalobkyňa nijako relevantne neodôvodnila výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré určite nie je primerané. Poukázal na to, že v danom prípade nie je priznaním finančného zadosťučinenia naplnená jeho preventívna funkcia z dôvodu, že žalovaný v novovzniknutých spotrebiteľských úverových vzťahoch už niekoľko rokov nepoužíva vytykané nedostatky. Domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia žalobkyňou nie je adekvátne okolnostiam a nezodpovedá požiadavke všeobecnej spravodlivosti. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a žalobu zamietol.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

8. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje a vo vzťahu k odvolacím námietkam uvádza.

9. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobkyne vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

10. K uplatneniu práva na primerané finančné zadosťučinenie nemôže dôjsť kedykoľvek. Toto právo vzniká v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov po tom čo zo strany spotrebiteľa dôjde k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej

11. Vo veci sp. zn. 5Csr 1/2017 Okresného súdu Humenné sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava zo dňa 30.11.2016 pod sp. zn. SRSAspA03611/16. Vo vzťahu k uplatnenému nároku mala žalobkyňa v konaní plný úspech. Rozsudok Okresného súdu Humenné zo dňa 28.11.2017, č. k. 5Csr 1/2017-51 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 20.01.2018. Právoplatným ukončením konania vo veci 5Csr/1/2017 Okresného súdu Humenné bol naplnený predpoklad úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti umožňujúci žalobkyni požadovať od žalovaného právo na primerané finančné zadosťučinenie. Žaloba o primerané finančné zadosťučinenie bola podaná dňa 21.01.2019.

12. V prípade žalovaného, ako to vyplýva z rozsudku č.k. 5Csr/1/2017-51 zo dňa 28.11.2017 Okresného súdu Humenné, s ktorým sa súd prvej inštancie oboznámil aj v tomto konaní, išlo o závažné porušenie práv a povinností zameraných na ochranu spotrebiteľa. Súd konštatoval, že rozhodcovská zmluva, ktorá založila právomoc rozhodcovského súdu na konanie spôsobuje značnú nerovnováhu zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to tým, že v prípade podania žalobného návrhu dodávateľom núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred rozhodcovským súdom, ktorý vybral dodávateľ a zbavuje ho možnosti riešiť spor pred štátnym súdom. Na základe uvedeného posúdil rozhodcovskú zmluvu ako absolútne neplatný právny úkon a zrušil rozhodcovský rozsudok podľa § 45 ods. 1 písm. e) zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Odvolací súd, vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie.

13. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení z neplatných právnych úkonov týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším porušovateľom spotrebiteľských práv. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušovania spotrebiteľských práv, odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že priznaná suma finančného zadosťučinenia 600 eur je postačujúca. Odvolací súd je toho názoru, že takéto finančné zadosťučinenie vo výške 600 eur vo vzťahu k žalobkyni ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohacovanie sa, či duplicitné uplatňovanie nároku spotrebiteľa. Suma 600 eur predstavuje približne 3 zo sumy, o ktorú by sa bezdôvodne obohatil žalovaný prostredníctvom rozhodcovského rozsudku (približne 798 eur). Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, čo viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

14. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe o vydanie primeraného finančného zadosťučinenia vyhovel (tak v prípade nároku i výšky), odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré

sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

15. Za toho stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

16. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalobkyňa bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalovanému ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).